

Toekomstverklaring

Zoals goedgekeurd door het

Toekomstcongres

22-24 november 2013

INLEIDING

We leven in een geweldige tijd. Een tijd met steeds minder grenzen en steeds meer mogelijkheden.

Het liberalisme streeft naar een zo groot mogelijke individuele vrijheid en rechtvaardigheid. De kern van het liberalisme is het recht op zelfbeschikking van elke mens. Iedere mens, ongeacht zijn afkomst, geslacht, geloof, nationaliteit, volk of ras, heeft het recht om zelf zijn of haar levensplan in te vullen, voor zover hij of zij geen schade toebrengt aan anderen.

De wereld is vlakbij, de economie vertrekt lokaal en gaat globaal. We zijn uniek en tegelijk steeds meer met elkaar verbonden. We delen deze prachtige planeet met miljarden mensen vandaag en in de toekomst. Technologie en digitalisering veranderen ons leven en wij veranderen mee.

Wij zijn vooruitgangsoptimisten. Wij geloven in de toekomst.

We verzetten ons tegen doemdenken, verzuring, betutteling en afgunst. Tegen machtsconcentratie en onvrijheid. Tegen structuren, overheden of consortia die mensen afremmen of in hun macht nemen. Tegen eenheidsdenken of angst voor verandering.

Wij kiezen voor vrijheid, verantwoordelijkheid en engagement. Voor sociale mobiliteit. Voor het recht om, vanuit gelijke kansen, je leven in eigen handen te nemen. Voor de opdracht om te werken aan een betere toekomst.

Wij leggen de schuld niet bij een ander maar zoeken vrij en ongebonden naar oplossingen. We doen dat door samen te werken en laten niemand achter.

Dit is een tijd van ik èn wij.

Een tijd van geëngageerde burgers.

Liberale Waarden: Vrijheid, Engagement en Solidariteit

In deze wereld is vrijheid cruciaal. Vrijheid om te werken en vooruit te gaan. Om je talent te ontwikkelen en bij te leren. Om je mening te delen. Om niet door structuren of regelnevelerij geremd te zijn. Om niet bespied te worden. Om te proberen, te falen en opnieuw te beginnen. Vrij om te ondernemen in een vrije markt, te denken, te helpen of te zorgen. Vrij om te bepalen wie we zijn en willen zijn. Vrij om partner,

gezin of vrienden te kiezen. Vrij om zèlf architect te zijn van vooruitgang en op zoek te gaan naar je eigen geluk.

Vrijheid vraagt ook engagement om zelf iets van je leven te maken. Verantwoordelijkheid om mee te bouwen aan de samenleving. We geven kansen maar vragen van iedereen die kan ook inzet, want een samenleving werkt in twee richtingen.

Ons project is een solidair project. Niemand blijft achter. Solidariteit betekent ook dat we onvrijheid wegwerken. Iedereen heeft het recht om volgens zijn eigen mogelijkheden te participeren en zich te engageren. Door onze individuele talenten en specialisaties te ontwikkelen en tegelijk onze kennis en ervaringen te delen met elkaar, gaan we vooruit.

Een Contract met de Toekomst

Wij zetten de lijnen uit voor een nieuw contract met de toekomst. Die toekomst is meer dan ooit aan de mens. Wij roepen alle geëngageerde burgers op om wereldwijd te bouwen aan een vrije samenleving, een duurzame groei-economie in een vrije markt en een moderne overheid.

We hebben nood aan een offensief liberalisme.

I. DE WERELD

Kiezen voor Vrijhandel

Wij geloven in een wereldwijde vrije markt en in vrijhandel omdat daar de grootste toegevoegde waarde wordt gecreëerd op zowel economisch als maatschappelijk vlak. Vrijhandel is veel méér dan een economisch begrip. Het is een succesverhaal; gangmaker voor democratisering, stimulans voor innovatie, ontwikkeling, vooruitgang en emancipatie.

Vrijhandel is het beste recept tegen armoede. Anders dan de huidige vormen van ontwikkelingssamenwerking, zal het vrij verkeer van kapitaal, goederen, diensten en innovatieve ideeën leiden tot meer welvaart en welzijn voor steeds meer mensen. Door te kiezen voor vrijhandel, onderwijs, democratisering en investeringen laten we het betuttelend paternalisme van het verleden los.

Met het oog op wereldwijde vrijmaking van markten verzetten we ons tegen alle vormen van handelsbelemmeringen, tarieven en protectionisme, in het bijzonder de Europese landbouwsubsidies en exportsubsidies. Vrijhandel kan nooit een excuus zijn om onvrijheid te tolereren of om onze waarden te verloochenen. Binnen vrijhandelsakkoorden moet er aandacht zijn voor fundamentele mensenrechten.

Economische en financiële markten hebben nood aan eenvoudige maar duidelijke en afdwingbare spelregels. Ze moeten gereguleerd worden op Europees en internationaal vlak. De vrije markt is op haar best met een duidelijke scheidsrechter met een sterke legitimiteit.

Ook in tijden van digitalisering en globalisering kiezen liberalen steeds voor individuele vrijheid en tegen machtsconcentratie en monopolies.

Een steeds Hechtere Unie

Wie in de geglobaliseerde wereld wil wegen, moet samenwerken. Naast de andere geopolitieke machtsblokken, plaatsen wij de Europese Unie die met één stem en als een hechte gemeenschap de waarden en belangen van alle Europese burgers verdedigt.

Wij engageren ons voluit voor het Europees project. Europa wèrkt. Dat hebben de laatste 50 jaren van de 20ste eeuw onomstotelijk bewezen. Maar we hebben recent ook gezien hoe fragiel de Unie kan zijn.

We kiezen daarom resoluut voor méér Europa en een steeds hechtere Unie. Voor een project dat groei, hoop en perspectief biedt. Om welvaart te creëren is een verregaande politieke, economische en budgettaire integratie tussen de lidstaten nodig. We voeren een beleid dat de euro voluit steunt. De Eurozone hervormt haar economie zonder nivellering naar beneden.

In haar intern beleid kiest de Europese Unie voor meer vrijheid, subsidiariteit en minder gedetailleerd regelgeven. Het volledig realiseren van de eenheidsmarkt voor diensten vormt een prioriteit. Er komt ruimte voor nieuwe dimensies zoals een Europees sociaal beleid met meeneembare rechten en plichten voor Europese burgers. Dat is nodig om van Europa een hechtere samenleving te maken.

De Unie moet ook één grote veiligheidszone zijn. Nieuwe technologieën en datamining software mogen slechts gebruikt worden in de strijd tegen de misdaad indien gegarandeerd kan worden dat de regels op het vlak van privacy gerespecteerd worden. Grensoverschrijdende criminaliteit, terrorisme en gewelddadig radicalisme worden actief aangepakt.

Fundamenteel Geloof in Mensenrechten

Wij zijn onwrikbaar gehecht aan mensenrechten en de democratische rechtstaat. Elke mens, waar ook ter wereld en hoe anders ook, verdient vrijheid en respect als mens. We nemen onze verantwoordelijkheid en dragen onze principes actief uit in de wereld. Wie asiel en subsidiaire bescherming behoeft, blijft welkom in ons land.

Wij blijven uitermate waakzaam voor de vaak extreme discriminaties die wereldwijd nog bestaan. Wij blijven strijden tegen elke vorm van uithuwelijking, eerwraak, eremoord, seksuele uitbuiting, gendercide, geweld op vrouwen en genitale verminking.

We passen voor cultuurrelativisme en willen geen verwatering of relativisering van de klassieke grondrechten. Samen met de gelijkheid van man en vrouw en de scheiding van godsdienst en staat en de neutraliteit van de overheid vormen ze de sokkel waarop onze samenleving gebouwd is. Religie is een private aangelegenheid. Ethisch is iedereen vrij voor zover die vrijheid niemand schaadt. De publieke moraal moet gebaseerd zijn op universele seculiere waarden. De overheid financiert geen enkele religie of levensbeschouwing.

Hedendaagse Visie op Migratie

Globalisering en migratie gaan hand in hand. Toch kan geen enkel land de toevlucht van de hele wereld aan. Daarom maken we regels en houden we ons er aan.

Een naïeve politiek van open grenzen, zeker in combinatie met een open sociale zekerheid leidt tot sociale catastrofes en misbruiken. Maar als we het goed aanpakken kan migratie een verrijking zijn en zorgen voor economische, creatieve, sociale en culturele kruisbestuivingen. Daarom zijn wij voorstanders van georganiseerde economische migratie op Europees niveau.

Wij willen nieuwkomers de kans geven op een beter leven. Maar we vragen ook inspanningen terug. Wie op onze hulp wil rekenen, moet ook bijdragen aan de samenleving. We vertrekken vanuit een universele seculiere waardensokkel en combineren een kordate aanpak inzake taal, werk en integratie van nieuwkomers met de vaste overtuiging dat veel nieuwkomers met hun ondernemingszin, hun wil om vooruit te komen in het leven en de talenten die ze meebrengen een belangrijke positieve impuls geven aan onze samenleving. Zo versterken we eveneens de opwaartse sociale mobiliteit.

We blijven strijden tegen illegale immigratie, in het bijzonder tegen mensenhandel en –smokkel, omdat ze mensonterend is.

Kiezen voor een Blauwe Planeet

De opwarming van de aarde is een realiteit en een uitdaging, net als het opdrogen van fossiele energiebronnen. Wij zoeken naar oplossingen en kiezen voor een optimistische, vooruitstrevende aanpak zoveel mogelijk gebaseerd op marktwerking waar het kan en regulering waar het moet, die ervoor zorgen dat economische groei hand in hand gaat met de verbetering van het leefmilieu. Groene groei is een concept met bijzonder veel economisch en maatschappelijk potentieel. Als overheid maken we geen keuzes voor bepaalde technologieën. We willen een verantwoord beheer van eindige natuurlijke hulpbronnen. We komen op voor het behoud van de biodiversiteit en de rechten van dieren.

We maken het voor mensen en bedrijven gemakkelijker om zélf energie te produceren, zodat we vastberaden de omslag kunnen maken naar de energie-economie. We bouwen het energienet om tot een tweerichtingsgrid, dat ook heel Europa met mekaar verbindt.

Wij kiezen resoluut voor een ‘energie-omwenteling’, leggen de focus op hernieuwbare energiebronnen en investeringen in energie-efficiëntie technologie en dringen het energieverbruik terug. We zetten de uitstap uit de oude kernenergie door. De energie-omwenteling geeft vrijheid aan nieuwe technologie en gaat het snelst als we kiezen voor een Europese strategie in plaats van in hokjes te denken. Nieuwe energiebronnen zoals warmte- en oceaانnergie krijgen kansen. We maken werk van nieuwe energiewinningsprojecten om de bevoorrading te verzekeren.

Bij uitstek op het domein van milieu, leefomgeving en duurzaamheid kan vrijheid niet zonder verantwoordelijkheid. Principes zoals 'cradle-to-cradle' weerspiegelen die filosofie.

II. DE VRIJE SAMENLEVING

Vooruitgaan begint met onderwijs

Ouders zijn als eerste verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen en kinderen zijn vrij om hun leven richting te geven.

Liberalen zetten in op sociale mobiliteit.

Onderwijs is een topprioriteit.

Onderwijs detecteert talent en haalt het beste uit iedereen.

Onderwijs geeft kinderen maximaal de kans op een betere toekomst. Daarom verlagen we de leerplicht naar 3 jaar.

Iedereen krijgt kansen. En we kiezen voor excellentie op alle vlakken en niveaus. Wie talent heeft en zich inzet, kan en mag de top bereiken. Wie achterblijft maar vooruit wil moet ondersteund worden om een gelijke kans te krijgen. We profileren ons internationaal als kennisregio. Tegen 2020 investeert de overheid 1% van het BBP in onderzoek en ontwikkeling. De kans op excellent onderwijs mag niet afhangen van het inkomen van de ouders.

Infrastructuur, lesmethode en wat je moet kennen en kunnen weerspiegelt de moderne, digitale wereld. We kiezen radicaal voor een ander taalonderwijs vanaf het kleuteronderwijs. Meertaligheid is een troef en staat niet haaks op een goede kennis van het Nederlands. Niemand mag de school verlaten zonder basiskennis. Naast haar kerntaken van lezen, schrijven en rekenen, heeft het onderwijs de taak om van onze jongeren kritische burgers te maken. Tweedekansonderwijs biedt nieuwe perspectieven voor mensen die ongekwalificeerd uit het onderwijs zijn gestroomd.

Kinderen hebben recht op een goede en bereikbare school naar keuze. Die school bepaalt autonoom haar identiteit, met respect voor de fundamentele rechten in onze samenleving. Daarom worden religieuze en levensbeschouwelijke vakken aangevuld met een vak LEF (Levensbeschouwing, Ethiek en Filosofie).

We investeren in techniek en wetenschap en zorgen ervoor dat de algemene en de technische secundaire vorming combineerbaar zijn. Goeie vaklui zijn goud waard. Daarom maken we van de beroepsopleiding een volwaardig traject dat intensief samenwerkt met de private sector.

De sleutel van goed onderwijs zit bij een brede waaier van leertechnieken en kwaliteitsvolle leerkrachten. Ervaring van mannen én vrouwen buiten het onderwijs is een troef. Werken en leren zijn geen afgebakende periodes. Stages, ondernemersvaardigheden, arbeidsmarktgericht onderwijs en levenslang leren zijn cruciaal.

Verbinden door cultuur

Cultuur verbindt mensen. Het onderwijs speelt een cruciale rol in de culturele vorming. Privaat initiatief versterkt de culturele sector.

Het gezin anders gezien

Tijden veranderen, gezinnen ook. Voor liberalen is geen enkele gezinsvorm moreel of wettelijk superieur. Elk individu kiest vrij een manier om samen te leven. Daarom nemen wij in de fiscaliteit, de sociale zekerheid, wetgeving en de openbare diensten het individu als maatstaf.

We kiezen voor een vrij erfrecht zonder discriminaties. Kinderopvang en kindergeld zijn rechten die verbonden zijn met het kind.

Wij geloven absoluut in het recht op zelfbeschikking en erkennen de vrijheid en verantwoordelijkheid van elk individu in discussies en beslissingen over het begin en het einde van het leven.

Diversiteit als troef

Ieder mens is uniek. Vele unieke mensen bij elkaar maken een diverse samenleving. Wij vinden diversiteit een troef, omdat de combinatie van verschillende inzichten tot vooruitgang leidt.

Samenleven in diversiteit is de realiteit van de 21e eeuw. Ze biedt nieuwe mogelijkheden, maar vraagt ook inspanningen van iedereen. Inburgeren en emanciperen zijn daarbij de sleutelwoorden, voor oud en nieuw. We willen meer opwaartse sociale mobiliteit want anders is een vrije samenleving dode letter.

We bestrijden elke vorm van discriminatie en racisme, ook positieve discriminatie. We zetten in op gelijke kansen, onder meer met positieve acties, door de overheid

georganiseerde praktijktesten en het wegwerken van overbodige drempels op de woon- en arbeidsmarkt.

De patiënt centraal

Voor liberalen staat elke patiënt centraal. Elke patiënt heeft recht op kwaliteitsvolle zorg, op vrije keuze, transparantie en juiste en volledige informatie. Anderzijds hebben patiënten ook een actieve rol in het opvolgen en verbeteren van hun eigen gezondheid. Ze verliezen hun recht op zorg niet omwille van hun eigen (medisch) risicovol gedrag, maar worden wel gestimuleerd tot gezonder gedrag.

Goede gezondheidszorg begint met een gezond leven. Hoe sneller we ingrijpen, hoe groter de kansen en hoe lager de kosten. Daarom investeren we éérs in preventie en eerstelijnsgezondheidszorg. Gezondheidszorg mag niet tot overconsumptie leiden. Individueel maatwerk wordt de norm en nieuwe vormen van gepersonaliseerde behandelingen vinden hun weg naar de praktijk. Wetenschappelijk gefundeerde behandelingswijzen kunnen worden terugbetaald. We werken een financiering uit die met deze evolutie rekening houdt en kwaliteit en kostenefficiëntie voorop stellen en misbruiken tegengaat. We willen koploper zijn in innovatie en excellentie op het vlak van zorg en dragen dat wereldwijd uit.

Wachlijsten horen niet thuis in de zorg. Daarom kiezen wij resoluut voor een financiering van mensen in plaats van structuren. We bepalen als samenleving de kwaliteit waaraan zorg moet voldoen, maar stimuleren vrij initiatief en engagement. We verzorgen mensen bij voorkeur thuis in hun eigen vertrouwde omgeving. Behalve in gevallen waar dat het betrokken individu juridisch onbekwaam bevonden is, primeert de keuze van het individu boven die van zijn omgeving.

Voor een eigen huis

Een eigen huis is de beste sociale bescherming. Daarom voeren wij een beleid dat zoveel mogelijk mensen – en jongeren in het bijzonder - de kans geeft om een eigen woning te verwerven. We willen een sterkere private huurmarkt. Vandaag zorgt overreglementering voor onvrijheid bij huurders en eigenaars.

Wie een sociale woning bewoont, heeft ook verplichtingen op het vlak van onderhoud, samenleven en betalen. We willen voldoende kwaliteitsvolle woningen om mensen te helpen, maar het kan niet de regel zijn om levenslang af te hangen van de sociale woningmarkt. We willen meer doorstroming en opwaartse sociale mobiliteit. Daarom organiseren we sociale huurcontracten volgens een 3/6/9-systeem. We helpen mensen om vooruit te gaan, zodat ze zelf een woning kunnen kopen of huren op de markt.

Veiligheid verzekeren

Veiligheid is, in de meest brede betekenis, een mensenrecht. Daar moet op een integrale manier aan gewerkt worden, door overheid, burgers en private sector.

Net zoals veiligheid is privacy een grondrecht van de burger. Wij ijveren voor een evenwicht tussen beide. Technologische ontwikkelingen (DNA, ...) zijn belangrijk maar mogen niet leiden tot het uitkleden van de rechtstaat.

Een veilige samenleving begint bij verantwoordelijkheidszin. Als we opnieuw engagement tonen en meer zorg dragen voor elkaar, wordt samenleven een pak veiliger. Buurtinformatiewerken, sociale controle en nieuwe technologieën passen in die evolutie, met respect voor de privacy. Een gemeenschapsgerichte politieorganisatie garandeert en handhaaft onze veiligheid. Het strafprocesrecht wordt vereenvoudigd om onverantwoorde vrijspraken door procedurefouten te vermijden, zonder daarbij echter de rechten van verdediging uit te hollen. We voeren alle straffen uit en hebben meer oog voor re-integratie in de samenleving. Elke vorm van criminaliteit wordt aangepakt.

Recht en rechtvaardigheid

We brengen justitie dichterbij de mensen door een betere organisatie en moderne technologie. Recht spreken gebeurt onafhankelijk, in een verstaanbare taal en binnen een zo kort mogelijke termijn.

We kiezen voluit voor seculiere alternatieve geschillenbeslechting om problemen op te lossen. Justitie specialiseert steeds verder en bouwt expertise op om ook complexe criminaliteit efficiënt aan te pakken. Informatiedoorstroming naar slachtoffers moet eenvoudig en transparant verlopen.

De netwerksamenleving maken we zelf

Digitaal is het nieuwe normaal. De explosieve ontwikkeling van de netwerksamenleving is een krachtig instrument voor emancipatie, vrijheid én vooruitgang. De mogelijkheden van nieuwe technologie, het internet en sociale media zijn onbegrensd en moeten zich vrij kunnen ontwikkelen. De overheid geeft hierbij zelf het goede voorbeeld.

De klassieke definities van privacy, intellectuele eigendoms- of toegangsrechten worden aangepast aan een digitale wereld.

Elke burger beschikt over zijn of haar digitale identiteit en bepaalt zelf wat er met gegevens over het eigen internetgebruik gebeurt. Burgers hebben ook het recht om zijn of haar legaal digitaal verleden te wissen. Wij voeren de strijd tegen

cybercriminaliteit, spionage en afluisterpraktijken verder op. Overheden en multinationale ondernemingen zullen hard moeten werken aan hun veiligheids- en privacybeleid om het vertrouwen van burgers – hun echte kapitaal – te behouden.

III. DE GROEI-ECONOMIE

Allemaal ondernemend

Wij kiezen voor economische groei als katalysator voor welvaart, welzijn en geluk. Meer groei betekent meer jobs en een betere toekomst. Daarom hebben we meer ondernemerschap nodig, vooral belichaamd door KMO's en zelfstandigen, ook in de maakindustrie.

Wie ondernemend is, creëert meerwaarde voor zichzelf en anderen. Ondernemerschap is dus een vorm van sociaal engagement. Succesvol ondernemen moet lonen. De overheid moet in haar regelgeving en in het gedrag van haar medewerkers uitgaan van respect tegenover en vertrouwen in ondernemers.

We hebben meer durf nodig en koesteren daarom het recht om te falen. Wij gaan van een afgunst- naar een aanmoedigingsmaatschappij, ook op het vlak van risicokapitaal. Daarom verwijderen we administratieve, statutaire en fiscale drempels die een rem zetten op werken en ondernemen.

Vrijheid om te denken is essentieel, ook op het vlak van nieuwe technologieën zoals gen-, bio- en nanotechnologie of hun gecombineerde toepassingen. We geloven in open data en open innovatie en bieden een platform om kennis te delen. We stappen af van risico-aversie en reglementitis en blijven investeren in onderzoek en ontwikkeling.

Iedereen vooruit

We leven in een netwerk van steden in het hart van Europa. Omdat we onze ligging en hoogtoegevoegde waarde willen uitspelen, en omdat congestie langzaam onze economie en welvaart verstikt, stemmen we alle verkeersmodi flexibel op elkaar af. Zo zorgen we ervoor dat we een flexibele en centrale schakel zijn in Europa.

We kiezen resoluut voor een groene en veilige mobiliteit zodat de vrijheid om te bewegen niet ten koste gaat van de gezondheid van anderen. We belasten het gebruik, niet het bezit van een voertuig in een Europees kader.

We investeren in een modern en veilig wegennet dat vlot verkeer toelaat, ook voor fietsers en voetgangers. Dat betekent een keuze voor extra rijruimte door het aanleggen van missing links, een flexibele weginrichting, minder op- en afritten en nieuwe technologie die helpt om het verkeer te stroomlijnen. De grote verkeersassen staan centraal, zowel voor pendelaars als voor internationaal verkeer. We maken een vlotte doorsteek mogelijk en laten buitenlandse weggebruikers daarvoor mee betalen. We liberaliseren het reizigersvervoer en bevrijden deze markt. Privé-initiatief kan immers sneller, beter en vaak goedkoper inspelen op de mobiliteitsnoden van mensen. Dit brengt op termijn ook besparingen op voor de overheid.

Grote stadskernen zijn auto-arm en versterkt door vraaggestuurd openbaar vervoer. Voetgangers en fietsers zijn er thuis en kunnen veilig en vrij bewegen. Steden en gemeenten nemen zelf de regie in handen zodat we goede bus-, metro- of tramverbindingen krijgen. Bussen zijn kleiner en schoner en hoeven niet overal te rijden. Vrij initiatief is essentieel om meer mensen mobiel te maken.

Een fiscaliteit en sociale zekerheid die werken en ondernemen belooft

De overheid slinkt af en brengt de uitgaven tegen 2020 terug tot onder de 50 procent van het BBP. We sluiten hiervoor een efficiëntiepact met alle verschillende overheden in ons land. Wij willen snoeien om opnieuw te kunnen groeien.

Op die manier maken we ook ruimte om de lasten op arbeid te verlagen. Onze belasting op arbeid vernietigt jobs en dat willen we omdraaien. We maken arbeid goedkoper en creëren zo werk en een toekomst voor jonge generaties.

We hervormen het indexeringsmechanisme grondig tot een instrument dat onze koopkracht beschermt, zonder ons uit de markt te prijzen en welvaart te vernietigen.

We maken binnen de sociale zekerheid een onderscheid tussen het verzekeren van de arbeidsgebonden en de niet-arbeidsgebonden risico's. De eerste worden gefinancierd via sociale zekerheidsbijdragen en volgen het verzekeringsprincipe, de laatste via de algemene middelen. Het beheer van niet vanuit sociale bijdragen gefinancierde deel van de sociale zekerheid, hoort thuis bij de regering.

We voeren voor alle arbeidsgebonden elementen van de sociale zekerheid – zoals de werkloosheidsuitkering, de arbeidsongevallen of het pensioen – het principe in dat wie hier werkt of onderneemt, altijd meer bescherming geniet dan wie minder gewerkt heeft.

We hervormen de personenbelasting zodat we op termijn nog twee tarieven van 25 en 45% overhouden en beperken daartoe drastisch het aantal aftrekken, vrijstellingen en verminderingen. Mensen moeten hun verloning ook maximaal in

geld krijgen, zodat ze zelf vrij kunnen kiezen hoe ze het besteden. De successierechten worden billijker en mogen geen penalisierend effect hebben.

In de vennootschapsbelasting kiezen we voor een eenvoudig belastingsysteem met een sterk verlaagd en competitief tarief in plaats van allerlei subsidies.

De fiscale en parafiscale instellingen moeten respect hebben voor de belastingbetaler. Klantvriendelijkheid (o.a. via één aanspreekpunt), vertrouwen en stabiliteit zijn de sleutelwoorden. De fiscus wordt een partner die mee zoekt naar oplossingen in plaats van mensen te wantrouwen.

Bestrijding van sociale en fiscale fraude blijft een prioriteit.

Iedereen aan het werk

We hervormen de arbeidsmarkt grondig om de economie te laten groeien en jobs te creëren. Zo houden we ook de vergrijzing betaalbaar.

Wie werkt, moet vooruit gaan en er de vruchten van plukken. Met flexi-jobs kunnen mensen fiscaal vrijgesteld bijverdienen in bedrijven. Dienstencheques zijn er voor iedereen, en voor wie werkt in het bijzonder. We willen zwartwerk wit maken: elke burger kan een andere vragen een karwei voor hem uit te voeren met een vrijstelling van personenbelasting en BTW voor een maximumbedrag per maand.

We willen al wie langer dan één jaar op zoek is naar werk, twee halve dagen per week laten meebouwen aan de samenleving door ze een gemeenschapstaak te geven.

De arbeidsmarkt is flexibel. Overuren kunnen makkelijk, brengen op en zijn betaalbaar. Werktijden bekijken we op jaarbasis om flexibel werken toe te laten. We betalen mensen voor hun kwaliteit en niet langer louter op basis van anciënniteit. De historisch gegroeide verschillen tussen statuten worden verder weggewerkt. We laten vandaag te veel talent onbenut. Elke vorm van discriminatie wordt actief bestreden.

Werkgevers en werknemers krijgen meer vrijheid om individuele afspraken te maken. Bedrijven en werknemers moeten kunnen kiezen of ze hun cao's op bedrijfs- dan wel op sectorniveau afsluiten. Het interprofessioneel sociaal overleg wordt hervormd.

We denken na over een nieuwe rol voor vakbonden en werkgeversorganisaties. Ondermeer het principe van openbare aanbestedingen voor uitoefening van bepaalde overheidstaken wordt ingevoerd. Vakbonden krijgen rechtspersoonlijkheid.

Huidige formules van tijds krediet en loopbaanonderbreking worden omgevormd tot een individuele loopbaanrekening die moet toelaten gezin en arbeid vlot te combineren. Stelsels van werkloosheid met bedrijfstoelage worden afgeschaft. Werkloosheidsuitkeringen zijn beperkt in de tijd. We werken alle wettelijke en feitelijke hinderpalen voor de tewerkstelling van 45-plussers weg.

Mensen die heel hun leven hebben gewerkt, verdienen een comfortabel pensioen. Het werkpensioen, een nieuw wettelijk pensioenstelsel met evenwicht tussen repartitie en kapitalisatie dat geleidelijk wordt ingevoerd, versterkt de band tussen werken en pensioen. Hoe langer je loopbaan, hoe hoger je werkpensioen. Het moment waarop je recht hebt op je werkpensioen, hangt af van de loopbaanduur, die niet los kan gezien worden van hoe lang we leven.

Voor extra pensioencomfort, breiden we de aanvullende pensioenstelsels uit en brengen we ze samen in het individueel spaarpensioen.

IV. EEN MODERNE OVERHEID

Een sterk Vlaanderen en Brussel in een federaal België en Europa

Wij kiezen voor het federalisme als staatsordenend principe, zowel voor België als voor Europa.

Het federalisme maakt samenwerking tussen verschillende entiteiten mogelijk. Het respecteert de diversiteit en past perfect bij de gelaagde identiteit die mensen in de 21e eeuw kenmerkt.

Het federalisme stoelt op het subsidiariteitsbeginsel en het democratisch en meerderheidsprincipe. We voeren een federale kieskring in. Dat is tevens het wezenlijke verschil met het confederalisme, dat steeds unanimiteit vereist en zo blokkeringen en besluiteloosheid in de hand werkt. Het federalisme geeft in België ruimte aan een sterk Vlaams, hoofdstedelijk en lokaal beleid en laat tegelijk het Belgische niveau toe om overwegend op basis van ideeën in plaats van gemeenschappen te besturen.

Wij bouwen ook in Europa aan een hechte federatie met een eigen Grondwet. In de Verenigde Staten van Europa verkiezen we de Europese regeringsleider rechtstreeks. De andere regeringsleden worden door het Europese Parlement aangeduid op voordracht van die regeringsleider. Er komt een Europese kieskring voor het Europese parlement, dat volheid van bevoegdheid krijgt. We versterken de democratische legitimiteit van Europa. Wij opteren om het Europese Parlement alleen maar in Brussel te vestigen.

We kiezen zelfbewust voor een sterk Vlaanderen en Brussel binnen een federaal België. De volgende jaren moet de uitvoering van de zesde staatshervorming leiden tot een beter, meer dynamisch beleid dat de burgers en veel minder de instellingen centraal plaatst en dus kiest voor minder bureaucratie. Dat telt ook voor Brussel dat als Europese, nationale en Vlaamse hoofdstad een bijzondere meerwaarde heeft. Brussel is een troef. We zorgen ervoor dat de wereldstad Brussel wordt omgebouwd tot een volwaardig gewest dat op een efficiënte manier bestuurd wordt. De relatie tussen Brussel en haar hinterland wordt versterkt door de uitbouw van een metropolitane regio.

De eeuw van de stad

Steden zijn groeipolen voor economie en samenleving. Wij geven de lokale besturen meer armslag, onder andere door minder decretale verplichtingen en regeldichtheid. We decentraliseren bevoegdheden zoals openbaar vervoer, ruimtelijke ordening en begeleiding naar de arbeidsmarkt en brengen ze van het

Vlaamse niveau meer naar het lokale niveau. De huidige steden en gemeenten moeten samenwerken in voldoende grote verbanden waarbij we hen aanmoedigen om op termijn tot fusies te komen.

De OCMW's en de gemeenten worden één publiek lokaal bestuur. De provincies worden afgeschaft : hun taken worden overgenomen door Vlaanderen of door de steden en gemeenten, waarvan de bestuurskracht wordt versterkt. Terzelfder tijd worden ook alle intermediaire structuren zoals intercommunales afgeslankt en gerationaliseerd. Er komt meer transparantie en democratische controle.

Van inspraak naar participatie

Meer dan ooit ligt de macht bij de burger. Nu iedereen mondig en geïnformeerd een stem kan laten horen, hebben we een geëngageerd burgerschap nodig. Een keer om de zoveel jaar ja of neen mogen zeggen volstaat niet meer. We maken daarom de omslag van inspraak naar participatie. Van verzet naar engagement.

We kiezen voor een open overheid waar burgers mee naar oplossingen zoeken en meer zeggenschap krijgen. Via de belastingsaangifte beslissen mensen zelf waar een deel van hun belastingen naartoe gaat. We kiezen aanvullend voor participatieve democratie. Ook op lokaal niveau betrekken we mensen bij maatregelen die hun eigen buurt aanbelangen door ze mee te laten beslissen. We trekken voluit de kaart van open data, waardoor de overheid een platform biedt waarop mensen en ondernemingen nieuwe oplossingen kunnen bedenken.

Participatie en engagement zijn ingrediënten van moderne politiek. Ze zorgen voor een draagvlak in de samenleving. Maar vandaag hebben we vaak te maken met schijnparticipatie. Door een ontransparant kluwen van ondemocratische adviesraden en eindeloos rekbaar procedures, zit de samenleving vast in besluiteloosheid. We kiezen daarom opnieuw meer voor principes dan voor een veelvoud aan regels. We maken procedures opnieuw redelijk en we leggen de eindverantwoordelijkheid voor het beleid opnieuw bij de politiek. We schaffen de lijststem en het opvolgersysteem ook af voor regionale en federale verkiezingen.

We schoppen het politiek systeem wakker door de opkomstplicht af te schaffen en het stemrecht in te voeren vanaf 16 jaar. Belgen in het buitenland krijgen ook stemrecht voor gewestelijke verkiezingen. Studenten krijgen stemrecht in hun studentenstad. Burgemeesters worden rechtstreeks verkozen.

De Kamervoorzitter bekrachtigt de wetten en kondigt ze af. Bijgevolg krijgt ons koningshuis voortaan een protocollaire invulling.

Meer mogelijk maken

De overheid moet minder zelf doen, en meer mogelijk maken. De overheid garandeert voor haar universele basisdienst een minimale dienstverlening.

We willen een slanke overheid die op een betrouwbare en consistente wijze haar kerntaken uitvoert, en die waar voor haar geld biedt. Met regelgeving wordt spaarzaam omgegaan, binnen een compact, eenvoudig, overzichtelijk en coherent kader. Transparantie en openheid zijn de sleutelwoorden. Wetgeving wordt permanent geëvalueerd.

De overheid is er voor mensen en niet omgekeerd. Informatie wordt geen twee keer gevraagd. Administraties stellen zichzelf in vraag. Ambtenaren staan ten dienste van de burgers. Het ambtenarenstatuut dooft uit en wordt vervangen door moderne arbeidsovereenkomsten.